

Avond 4 Het ontstaan van de bijbel

Achtergrondinformatie

Inleiding

In deze les willen we de jongeren laten ontdekken dat de bijbel aan de ene kant een boek is dat een lange ontstaansgeschiedenis heeft, maar dat aan de andere kant toch duidelijk Gods gezaghebbende Woord is.

Fouten in de bijbel?

Hou bij de discussie over de fouten in de bijbel in de gaten dat betrouwbaarheid nog niet hetzelfde is als foutloosheid.

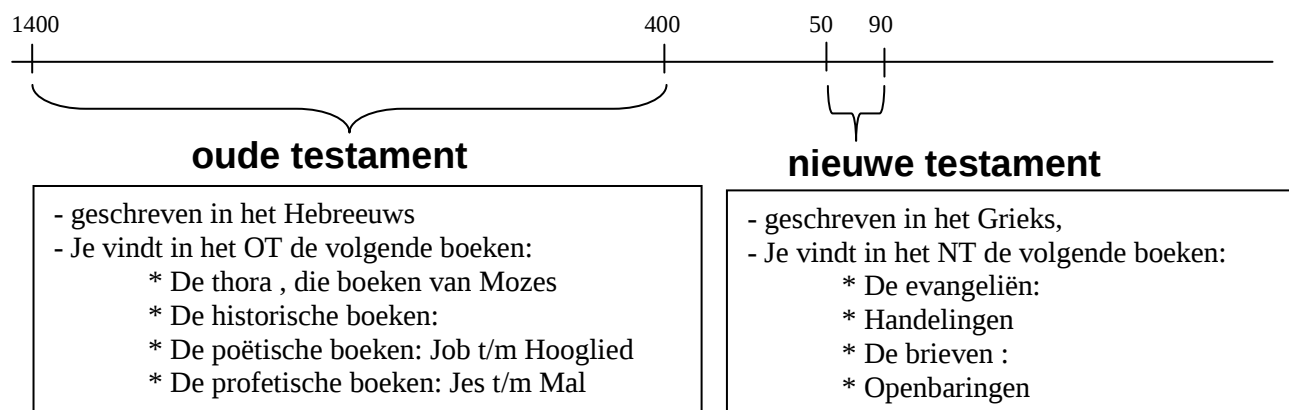
Ter illustratie een stukje uit een website:

Als je de Bijbel leest, zonder een vooringenomenheid om naar fouten op zoek te gaan –dan zul je ontdekken dat het een samenhangend, consequent, en relatief gemakkelijk te lezen boek is. Jazeker, er zijn moeilijke passages. Jazeker, er bestaan verzen die elkaar lijken tegen te spreken. We moeten niet vergeten dat de Bijbel over een periode van ongeveer 1500 jaar door ongeveer 40 verschillende auteurs werd geschreven. Elke schrijver schreef met een andere stijl, vanuit een ander perspectief, voor een ander publiek, met een verschillend doel voor ogen. We kunnen dan inderdaad wat verschillen verwachten! Maar, een verschil is geen tegenstrijdigheid. Het kan slechts een fout genoemd worden als er absoluut geen denkbare manier bestaat waarop de verzen of passages met elkaar verzoend kunnen worden. Zelfs als een antwoord op dit moment niet beschikbaar is, dan betekent dat nog niet dat er geen antwoord bestaat. Velen hebben zogenaamde fouten in de Bijbel weten te vinden met betrekking tot de geschiedenis of de geografie, alleen om later te ontdekken dat de Bijbel gelijk had toen meer archeologisch bewijs werd ontdekt.

Wil je je verder op dit punt inlezen: *Wie maakte de Bijbel?* J. van Bruggen, hfst 7

De bijbel een gevarieerd boek, maar toch een eenheid

Het woord Bijbel betekent: boeken. Eigenlijk is de bijbel ook een verzameling van verschillende geschriften, geschreven in verschillende talen, in verschillende tijden, door verschillende mensen.

(Bovenstaande tijdlijn + schema is ook opgenomen in het werkblad)

Het Oude Testament is een verzameling boeken, geschreven en verzameld gedurende een periode van meer dan 1000 jaar (vergelijk dat maar met een bloemlezing van de Nederlandse literatuur sinds de Kruistochten). Gedurende deze periode werden deze bijbelboeken geleidelijk bijeen gebracht.

Het Oude Testament werd hoofdzakelijk geschreven in het Hebreeuws, een klein deel in het Aramees. In het Oude Testament vind je beschreven: de schepping van de wereld, Gods relaties met mensen en volken, de geschiedenis van het volk Israël en de relatie tussen God en Zijn volk.

De diverse soorten boeken in deze verzameling moeten op verschillende manieren worden gelezen. Je zult hulp nodig hebben om het Oude Testament te begrijpen vanwege het onderscheid tussen onze cultuur en de culturen waaruit dit gedeelte van de Bijbel afkomstig is. In de bibliotheek van het Oude Testament vind je de volgende soorten boeken:

- wetten
- geschiedenisverhalen
- profetieën
- liederen en gebeden
- wijsheid

Het Nieuwe Testament is een verzameling boeken zoals het Oude Testament, maar met minder verschillende soorten boeken. Het werd in het Grieks geschreven en werd binnen 60 jaar na de dood van Jezus en Zijn opstanding samengesteld.

Het Nieuwe Testament werd geschreven door de volgelingen van Jezus en de eerste generatie christenen. Het Nieuwe Testament vertelt over de geschiedenis van Jezus en de vroege kerk.

De volgende boeken vind je in het Nieuwe Testament:

- vier evangeliën
- het boek Handelingen
- veel brieven (van Paulus en anderen)
- het boek Openbaring

66 verschillende boeken, heel verschillend van karakter, geschreven gedurende een periode van 1500 jaar, door verschillende mensen, in 3 verschillende talen. Waarom wordt dat toch algemeen als 1 boek beschouwd?

Omdat de bijbel toch duidelijk een eenheid blijkt.

De bijbel heeft:

1. één verhaallijn

Als je het begin van de bijbel (Gen 1:1) vergelijkt met het eind (Openb.21:1) dan blijkt er een duidelijke lijn in de bijbel te zitten: die van schepping naar herschepping.

2. één auteur

Dat de bijbel ondanks de vele schrijvers uit verschillende tijden toch één duidelijke verhaallijn heeft is te danken aan het feit dat er toch eigenlijk één schrijver is.

Zie b.v. 2 Petr 1:20-21

3. één hoofdpersoon

Net als een detective heeft de bijbel een duidelijke hoofdpersoon: Jezus Christus.

Zie b.v. Joh.5:39

4. één doel

De bijbel heeft ook duidelijk één doel: mensen tot geloof brengen in God.

Zie b.v. Joh 20:30

Gezag van de bijbel: Christus is de sleutel

Wanneer we het hebben over het ontstaan van de bijbel en de manier waarop het gezag van de bijbel zich aan ons opdringt moeten we beginnen bij de persoon van Jezus Christus. Hij is degene in wie we geloven en die ons thuisbrengt bij God. De bijbel is een middel om Hem te leren kennen en geen doel in zichzelf. De apostelen preekten de opgestane Christus en niet in de eerste plaats 'de Schriften'. Christus kunnen we natuurlijk niet kennen zonder kennis van de Schriften, maar het is goed om dit onderscheid te maken.

Christus is dus de sleutel tot het geheim van de bijbel. Door geloof in Christus accepteren we de boeken van het oude en nieuwe testament als het Woord van God. Wanneer we al lezend de levende Christus ontmoeten als onze Verlosser weten we dat God door deze boeken tot ons spreekt. Het bewijs ligt dus in de boeken zelf en niet erbuiten. We kunnen niet eerst – zonder geloof - objectief vaststellen en bewijzen dat deze boeken Gods Woord zijn en daarna pas Christus leren kennen. Deze volgorde werkt niet.

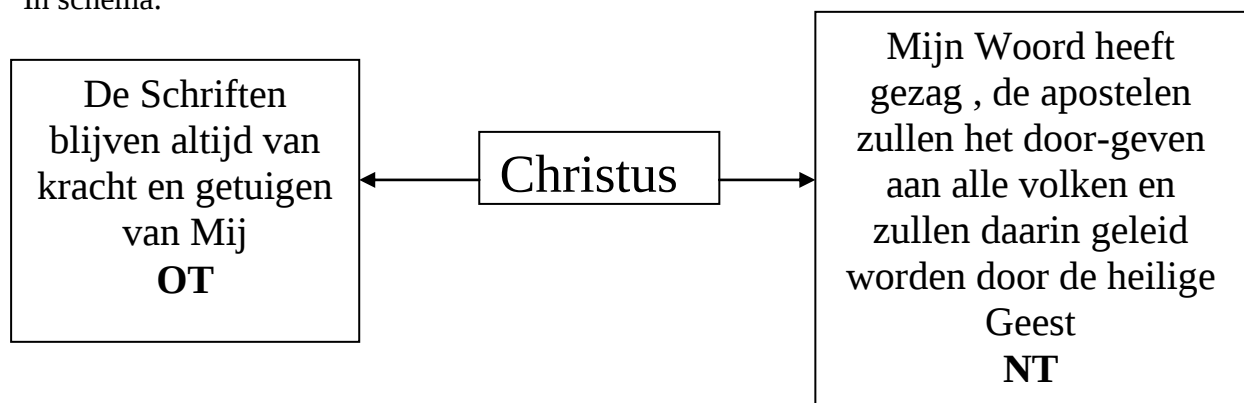
Wat leren we van Christus over het Woord van God?

- Hij keek terug en zei: *De Schrift blijft altijd van kracht* (Johannes 10:35). Daarmee doelde Hij op dat moment op het OT. Het was een afgerond geheel dat gezag had en iedereen wist wat Hij bedoelde. Maar ook zei Hij van deze boeken: *De Schriften getuigen van Mij* (Johannes 5:39)

- Vervolgens kende Hij aan zijn eigen woorden een gelijk gezag toe. Op veel momenten zei Hij *'Ik zeg U'* terwijl profeten van God altijd zeiden *'Zo zegt de Here'*. Zijn woord was met gezag. Dat was buitengewoon schokkend voor de mensen in die tijd.

- Tenslotte gaf Hij zijn apostelen de opdracht alle volken te leren onderhouden wat Hij geleerd had. En de Geest zou de apostelen leiden *in de volle waarheid* (Johannes 14:26, 16:13). Vooruitkijkend kondigde Hij dus het gezag van het NT aan.

In schema:

De verschillende boeken: OT

De vorming van de bijbel begint in de woestijntijd. De eerste vijf boeken van de bijbel werden en worden altijd de 'boeken van Mozes' genoemd. We lezen op verschillende plaatsen dat Mozes de woorden van God opschreef. Zie bijv. Ex. 24:3-8 en Deut. 31:24-26. Van het boek Genesis lezen we nergens in het boek zelf dat Mozes de auteur is, maar de Here Jezus sprak over 'de geschriften van Mozes' (Joh. 5:46-47) en leek zich daarmee aan te sluiten bij de joodse traditie dat Mozes ook de auteur van Genesis is. In de woestijntijd werd dus een begin gemaakt met het op schrift stellen en zorgvuldig bewaren van Gods gezaghebbende woord. Mozes sprak 'van aangezicht tot aangezicht' met God (Ex. 33:11) en heeft zo Gods Woord dat we vinden in Genesis t/m Deuteronomium ontvangen en doorgegeven.

We hebben niet van alle boeken van het OT gedetailleerde informatie over de wijze van ontstaan, maar soms krijgen we een indruk:

-In Jozua 24:26 lezen we dat Jozua zijn woorden toevoegde aan het 'wetboek van God' (de boeken van Mozes)

-De profeten wisten zich geleid door Gods Geest (zie bijv. Amos 3:8 en Micha 3:8). Het volk had ook criteria om valse en ware profeten te onderscheiden. De woorden die God via zijn profeten sprak werden zorgvuldig bewaard. Zo had de profeet Jeremia een secretaris (Baruch) die zijn woorden opschreef. Niet veel later citeert Daniël (9:2) Jeremia 25 al als een woord van God.

-In de boeken 1 en 2 Kronieken wordt op verschillende plaatsen genoemd dat er zieners en profeten waren die de geschiedenissen van de afzonderlijke koningen opschreven (zie bijv. 2 Kron 9:29, 2 Kron. 12:15, 1 Kron. 29:29, 2 Kron. 32:32). Er waren ongetwijfeld meer geschiedenisboeken in de omloop. Maar de bijbelboeken die wij als geschiedenisboeken lezen werden en worden door de joden 'profetische geschriften' genoemd. Geschiedenis in profetisch perspectief. We kunnen op grond daarvan begrijpen waarom bijv. Koningen en Kronieken gezaghebbende boeken waren en andere geschiedenisboeken niet. De Geest van God werd in de geschiedschrijving ontdekt.

-in 1 Kronieken 25:3 lezen we dat door de zangers in de tempel werd geprofeteerd onder het loven van de Here. De Geest van God werd ontdekt in liederen die werden gedicht. Zo kunnen een aantal van onze psalmen zijn ontstaan.

-In 2 Samuel 23:2 lezen we dat David zich bewust is dat de Geest van de Here door hem spreekt op dat moment. Op dezelfde manier kunnen veel van zijn psalmen zijn ontstaan. Hij wist wanneer hij werd gedreven door de Geest van God.

Alles bij elkaar wordt duidelijk dat er in de loop van de geschiedenis van het OT een sterk besef was dat God sprak tot zijn volk, door middel van Mozes, de profeten, maar soms ook door koningen, zieners en tempelzangers. Dit Woord van God moest zorgvuldig worden bewaard en worden onderscheiden van valse profetie en afgodendienst. We hebben maar heel weinig informatie over het historische proces, maar het is duidelijk dat God op een geven moment stopt met spreken en dat er na de profeet Maleachi geen openbaring meer bij komt. Dit werd algemeen erkend onder de Joden. De joodse geschiedschrijver Flavius Josefus (1^e eeuw na Christus) schrijft dat de hebreeuwse bijbel compleet was na de regering van de perzische koning Artaxerxes (de tijd van Maleachi). Ook de joodse Talmud (= rabbijns commentaar op het OT uit de eerste eeuwen na Christus) schrijft dat na de periode van Zacharia, Hagai en Maleachi 'de heilige Geest verdween uit Israël'.

Uit het nieuwe testament krijgen we ook de indruk dat er al langere tijd een afgerond geheel was van gezaghebbende boeken. Er wordt regelmatig gezegd ‘zo staat geschreven’, maar dit wordt nooit gezegd van een boek dat niet in het Oude Testament voorkomt. Gods stem werd gehoord, opgeschreven en onderscheiden van valse profetie en mensenwerk. Hoewel we het proces van de canonvorming dus niet helemaal kunnen reconstrueren aanvaarden we het OT als Woord van God omdat de Here Jezus zijn gezag aan deze boeken verbonden heeft.

De verschillende boeken: NT

Na de laatste profeet van het OT (Maleachi) is het dus een paar eeuwen stil. Maar dan verschijnt Johannes de Doper die eigenlijk de laatste profeet van het OT genoemd moet worden. Hij is door God geroepen en bereidt het volk voor op de komst van de Messias. Als Christus komt wordt ook gedacht dat Hij een profeet is of misschien zelfs een incarnatie van Elia (Matt. 16:13 ev). Maar Hij spreekt niet namens God maar met gezag van God zelf en vraagt onvoorwaardelijke overgave aan zijn persoon. Hij is één met God en tegelijk de weg naar God. Zijn woord en werk is beslissend en moet aan alle volken doorverteld worden. De Hebreeënbrief zal later schrijven (hfst 1:1-2):

1 Op velerlei wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten, 2 maar nu de tijd ten einde loopt heeft hij tot ons gesproken door zijn Zoon

Christus heeft zelf zijn apostelen aangewezen die zijn woord moesten doorvertellen. Zij zouden namens Hem met gezag mogen spreken (zie bijv. Mat. 16:19) en zouden door de heilige Geest in de volle waarheid worden geleid. Iemand als Paulus was zich dit ook bewust. Zo schrijft hij in 2 Tessalonicenzen 2:13

Wij danken God dan ook onophoudelijk dat u zijn woord, dat u van ons ontvangen hebt, niet hebt aangenomen als een boodschap van mensen, maar als wat het werkelijk is: als het woord van God

Toen in de eerste eeuwen allerlei geschriften over Christus en zijn werk in de omloop kwamen werd het al snel nodig om waarheid en leugen van elkaar te onderscheiden. De kerk moest gaan inventariseren welke boeken apostolisch gezag – en dus het gezag van God zelf – droegen, en welke boeken als louter mensenwerk van de hand moesten worden gewezen. Een geschrift moest door een apostel zijn geschreven of door een directe medewerker van een apostel (bijv. Lukas als medewerker van Paulus) om erkend te worden als Woord van God. Bovendien mocht het niet iets leren dat in strijd was met de leer van de apostelen. Bovenstaande lijkt mensenwerk. Toch is het heel belangrijk om op te merken dat er nooit door mensen is besloten wat de bijbel zou worden. Er is alleen maar geïnventariseerd welke boeken al gezag hadden. Dit gezag drong zich als vanzelf aan de kerken op. Net zoals Newton niet de zwaartekracht heeft ‘gemaakt’ maar alleen maar ontdekt, heeft de kerk het gezag van het NT niet gemaakt maar ontdekt.

Er bleek een wonderbaarlijke eensgezindheid in de wereldwijde kerk over de vraag welke boeken tot het nieuwe testament zouden moeten behoren.

Over een aantal boeken is hier en daar nog wel discussie geweest. 20 van de 27 boeken van het NT stonden niet ter discussie, over zeven boeken is aarzeling geweest. Van de brief aan de Hebreeënen was de auteur onbekend, de brief van Jakobus leek heel veel nadruk te leggen op

werken t.o.v geloof, de tweede brief van Petrus had een heel andere stijl dan zijn eerste brief, 2 en 3 Johannes waren erg kort, Judas citeerde enkele apocriefe boeken en Openbaring was moeilijk om te interpreteren. Toch zijn uiteindelijk al deze boeken door de kerk erkend als behorend tot de canon. Het apostolische gezag werd erin ontdekt.

Er zijn hier en daar ook boeken gezaghebbend geweest die later toch niet in de canon zijn opgenomen. Bijvoorbeeld de brief van Barnabas en het evangelie van Petrus. Deze boeken leerden soms dingen die in strijd waren met de apostolische overlevering of het bleken geschriften uit later tijd die ten onrechte op naam van een apostel waren gezet.

Een geschrift van de kerkvader Athanasius uit 367 na Christus is het vroegste ons bekende document waarin alle bijbelboeken worden genoemd in de samenstelling zoals wij ze nu hebben. Dit betekent natuurlijk niet dat hij op dat moment met iets nieuws kwam, hij beschrijft alleen een bestaande situatie.

De originele handschriften van de bijbel (**autografa**) zoals ze ooit voor het eerst zijn opgeschreven hebben we niet meer. Telkens weer is de bijbel overgeschreven. Dit blijkt heel zorgvuldig te zijn gebeurd. In 1948 werden de zgn. **Dode Zee-rollen** gevonden. Er werd een groot gedeelte van de hebreeuwse bijbel gevonden dat gemiddeld zo'n duizend jaar ouder was dan de oudste overgeschreven handschriften die er op dat moment waren. En wat bleek? Er was praktisch geen verschil tussen de gevonden handschriften en de duizend jaar oudere handschriften.

Hoe zit het met de **apocriefe boeken** uit het OT die wel door de roomse kerk worden erkend en niet door de kerken van de reformatie? Toen in de tweede eeuw voor Christus het hebreeuwse OT in het grieks werd vertaald (**Septuagint**) werden ook een aantal boeken meevertaald (en achterin de Septuagint geplaatst) die niet tot het hebreeuwse OT behoorden. De joden hebben deze boeken wel gelezen maar nooit geaccepteerd als horend tot de canon. In het NT worden deze boeken ook nooit geciteerd als 'de Schriften'. Bovendien staan er soms aantoonbare historische fouten in en twijfelachtige leerstellingen. De roomse kerk heeft deze boeken wel aanvaard als 'deutero-canoniek', dat zoiest betekent als: canoniek, maar op de tweede plaats. De reformatoren hebben hier afstand van genomen en zijn teruggegaan naar de oorspronkelijke hebreeuwse canon.

de Here Jezus over het oude testament

In de tijd van Jezus stond de canon van het Oude Testament reeds vast. Jezus verwees naar als 'de Schriften' met de volgende uitspraken: 'Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent daarin eeuwig leven te vinden' (Joh 5:39). 'En Hij begon bij Mozes en bij al de profeten en legde hun uit wat in al de Schriften op Hem betrekking had' (Lc 24:27).

In Lucas 11:51 spreekt Jezus over de tijd 'van het bloed van Abel tot het bloed van Zacharias'. Hij verwijst naar de martelaren van het Oude Testament. Abel was daarvan de eerste, zoals we lezen in Genesis 4, en Zacharia de laatste, blijkens 2 Kronieken 24:20v. In de Hebreeuwse Bijbel is Genesis het eerste en 2 Kronieken het laatste boek. Met deze uitspraak onderstreept Jezus niet alleen de betekenis van het gehele Oude Testament van Genesis tot en

met 2 Kronieken, maar laat Hij ook merken dat deze boeken in zijn dagen bestonden en als gezaghebbend werden beschouwd.

Het verhaal over Jezus die wordt verzocht door de satan (Matteus 4) is ook belangrijk als het gaat om de vraag hoe Jezus het OT zag. Jezus zegt verschillende keren 'er staat geschreven', voor hem had het gezag. Maar nogmaals: aan zijn eigen woorden en de apostolische boodschap kende Hij een gelijk gezag toe.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- De jongeren weten dat voor Jezus zowel het OT als Zijn woord gezag had en dat het daarom ook voor ons gezag heeft
- De jongeren weten hoe het NT is ontstaan

Hart

- De jongeren geloven dat Gods woord, de hele bijbel, betrouwbaar is
- De jongeren willen hun leven laten veranderen door Jezus.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugblik en vooruitblik We begonnen met een introductieles. We hebben gekeken naar de leeservaringen van de jongeren en we hebben leesregels besproken voor het Bijbellesen. We hebben het gehad over de tijdgebondenheid van teksten en hebben we een aantal lijnen door de bijbel getrokken. Vorige week hebben we het gehad over de evangeliën en hun betrouwbaarheid.	
19.20	discussie Ook deze keer gaan we beginnen met een discussie. De stelling was: <i>er staan fouten in de bijbel</i> . Vorige week hebben de jongeren al gekozen of ze het eens of oneens waren en afgelopen week hebben ze de tijd gehad om argumenten te zoeken. Maak duo's waarbij de één het eens is met de stelling en de ander het oneens is. (wanneer het niet uitkomt, kunnen er trio's gemaakt worden, waarbij de verdeling dus een beetje ongelijk verdeeld is; Ook is het mogelijk voor iets grotere groepjes b.v. 2 voor- en 2 tegenstanders te kiezen) Laat de jongeren nu in deze kleine groepjes discussiëren over de stelling. Loop als leider bij de verschillende groepjes langs om ze wat op weg te helpen of aanwijzingen te geven of gewoon om te kijken hoe het gaat en wat er gezegd wordt. Laat de jongeren een argument van de andere partij noteren die ze erg goed vonden. Schrijf als leider ook wat dingen op die je gehoord hebt en goed vond. Sluit de discussies na een poosje af en laat de jongeren één argument noemen die ze erg goed vonden. Geef als leider ook nog wat argumenten die je erg sterk vond.	

19.30

één boek dat langzamerhand ontstaan is

Verdeel de groep in vieren, en verdeel de volgende teksten over de groepen:

groepje 1: Ex 24:3-4a en Dt 31: 24-27
(de eerste 5 bijbelboeken worden de boeken van Mozes genoemd. Ze bevatten wetten die Mozes rechtstreeks van God gehoord heeft. Toch is er ook na Mozes dood nog aan gewerkt)

groepje 2: Spreuken 1:1 en Spreuken 25:1
(Spreuken is een verzamelbundel van spreuken. Sommigen zijn pas in de tijd van Hiskia verzameld en overgeschreven)

groepje 3: psalm 14 en 53
(Ook het psalmenboek is een verzameling waarin verschillende oudere bundels zijn opgenomen. Zo kan het dat twee keer dezelfde psalm is opgenomen)

groepje 4: Lukas 1: 1-4
(Lukas heeft alles onderzocht wat ook anderen al hadden opgeschreven, en heeft toen zijn eigen weergave van het verhaal opgeschreven.)

Laat ze teksten bekijken vanuit de vraag: wat zegt deze tekst over het ontstaan van de bijbel. De antwoorden staan hierboven tussen haakjes.

Vetel dat de bijbel dus in de loop van lange tijd ontstaan is, soms werden verhalen eerst doorverteld. Soms stonden teksten eerst in andere geschriften.

Neem nu het werkblad erbij. Laat aan de hand van de tijdlijn met de gegevens daaronder (ook opgenomen in het achtergrondmateriaal) zien dat de bijbel in meer dan 1500 jaar ontstaan is en geschreven is in verschillende talen, door heel verschillende mensen, dat er verschillende soorten tekst in staan (wetten, brieven, verhalen, liederen, enz). Laat ze zelf zo mogelijk wat voorbeelden geven. Laat ze voelen hoe bijzonder het is dat de bijbel toch één boek is.

Waarom is de bijbel toch één boek? (Even antwoorden inventariseren, dan door naar het volgende schema)

Op het werkblad staat het volgende schema:

	De bijbel is één boek want:
Gen 1:1 en Op 21:1	
Joh 5: 39	
Joh 20: 30	
2 Petr 1:20-21	

Laat ze dit in tweetallen invullen of verdeel de teksten over 4 groepjes. De teksten laten zien dat de bijbel toch duidelijk één boek is: één lijn,

	één hoofdpersoon, één doel, één Auteur.																
19.40	Hoe gaat Jezus om met het OT Tegenwoordig wordt er wel getwijfeld aan het gezag van de bijbel. Hoe belangrijk is bijvoorbeeld het oude testament nog nu we het nieuwe testament hebben? Om daar meer inzicht in te krijgen is het goed om te kijken hoe Jezus omging met het oude testament. Ga samen de volgende teksten bijlangs: Joh. 5:39, Luc. 24:27, Luc. 11:51, Mat. 4:1-11. Bespreek na elke tekst wat die zegt over hoe Jezus omgaat met het oude testament en wat het zegt over het oude testament. (Zie achtergrondinfo). Laat ze dit opschrijven op het werkblad. <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Wat zegt dit over hoe Jezus omgaat met het OT?</th> <th>Wat zegt dit over het OT?</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Joh. 5:39</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Luc. 24:27</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Luc. 11:51</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mat. 4:1-11</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Bespreek aan de hand hiervan het schema hieronder (ook op werkblad) Zet het ook even groot op een poster De Schriften blijven altijd van kracht en getuigen van Mij OT Christus Mijn Woord heeft gezag , de apostelen zullen het door-geven aan alle volken en zullen daarin geleid worden door de heilige Geest NT		Wat zegt dit over hoe Jezus omgaat met het OT?	Wat zegt dit over het OT?	Joh. 5:39			Luc. 24:27			Luc. 11:51			Mat. 4:1-11			
	Wat zegt dit over hoe Jezus omgaat met het OT?	Wat zegt dit over het OT?															
Joh. 5:39																	
Luc. 24:27																	
Luc. 11:51																	
Mat. 4:1-11																	

19.50	Het ontstaan van het Nieuwe Testament In de tijd van Jezus kenden ze dus de geschriften van het oude testament. Maar tegenwoordig hebben wij ook het nieuwe testament. Hoe is dat ontstaan? Laat de jongeren hier kort over brainstormen. Vertel hen hoe het nieuwe testament is ontstaan en wat de plaats van de kerk daarin was. De kerk heeft het gezag van het NT niet gemaakt maar ontdekt. (zie achtergrondinfo)	
19.55	Het gezag van de bijbel Vraag de jongeren nu eens na te denken over de bijbel. Geloven zij dat het Gods woord is en dat het betrouwbaar is? Geloven ze dat <u>alles</u> wat in de bijbel staat Gods woord is? Als dat zo is, wat betekent dat dan voor hen persoonlijk? Willen ze dan ook geloven wat er in de bijbel staat en willen ze dan ook leven naar wat er in de bijbel staat? Ook wanneer ze dat heel moeilijk vinden? Willen ze dat God zo hun leven kan veranderen? Wanneer wij niet geloven dat de bijbel betrouwbaar is en zelf gaan beslissen wat wel en niet goed is in de bijbel, dan gaat de bijbel altijd je eigen mening weergeven. Dan zal de bijbel nooit meer je leven veranderen! Geef dat als laatste mee en laat ze daar thuis eens over nadenken.	
20.00	Presentatie: Wat is er deze week gedaan? Is alles af wat af moest zijn? Hoe is het verder met de planning? Wie moet wat doen? Probeer aan te sturen en met elkaar te brainstormen over wat er moet gebeuren. Maak afspraken voor wat er voor de volgende keer af moet zijn.	
20.15	Huiswerk opgeven - Nadenken over wat de betrouwbaarheid van Gods woord voor hen persoonlijk betekent. - Volgende week zal de discussie gaan over de doodstraf. Zouden we die in Nederland wel in moeten voeren? Denk na over de volgende stelling: <i>Op grond van teksten uit het oude testament is de doodstraf te verdedigen.</i> Laat hen thuis ter voorbereiding de volgende teksten opzoeken. Ex. 21:12-17, Ex. 21:24, Lev. 20:1-16, Lev. 24:20, Deut. 19:21, Deut. 22: 20-24, Sluiting Sluit af met gebed.	

c. benodigde materialen

- flaps + stiften
- poster met schema
- evt. materiaal voor prestatie

d. suggesties

zingen: Ps 19: 4 en 6; Ps 119:40; Gz 22; Gz 23; Gz 64; LB 1

bijbelgedeelten: Lukas 24: 25-27 en 45-49; Joh 5:39 en 20:28-31; 2 Timoteüs 3:14-17

belijdenis: NGB art 3,6 en 7

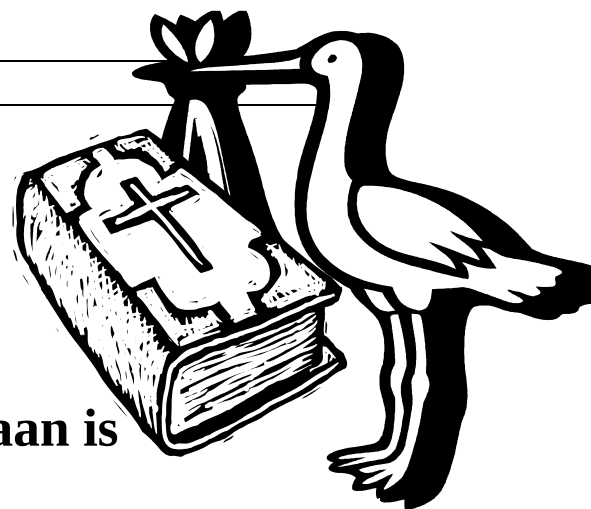
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - De jongeren weten dat voor Jezus zowel het OT als Zijn woord gezag had en dat het daarom ook voor ons gezag heeft				
	2 - De jongeren weten hoe het NT is ontstaan				
	3 - De jongeren geloven dat Gods woord, de hele bijbel, betrouwbaar is				
	4 - De jongeren willen hun leven laten veranderen door Jezus.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Het ontstaan van de bijbel

blok F - nivo 3 - avond 4

Eén boek dat langzamerhand ontstaan is

1: Exodus 24:3-4a en Deuteronomium 31: 24-27

De eerste 5 Bijbelboeken worden de boeken van Mozes genoemd. Ze bevatten wetten die Mozes rechtstreeks van God gehoord heeft. Toch is er ook na Mozes' dood nog aan gewerkt.

2: Spreuken 1:1 en Spreuken 25:1

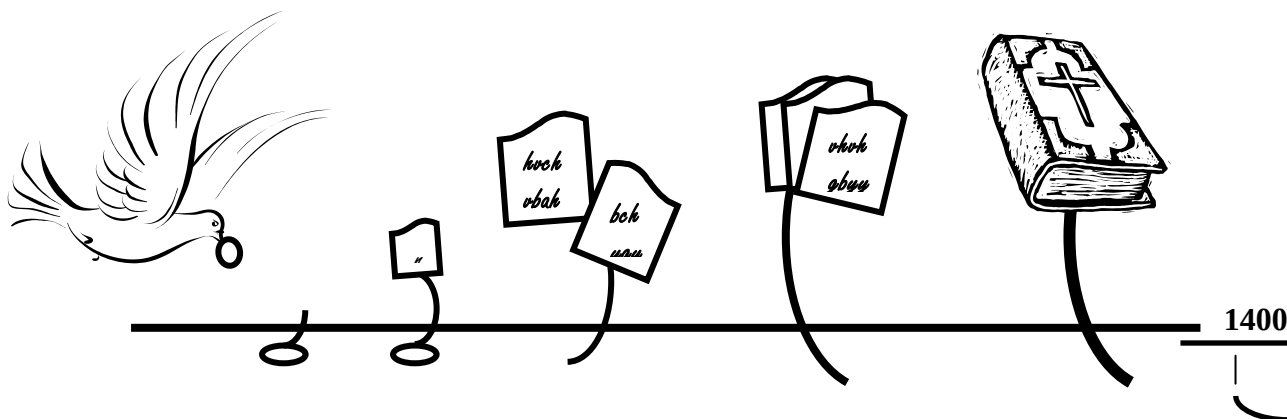
Spreuken is een verzamelbundel van spreuken. Sommigen zijn pas in de tijd van Hizkia verzameld en overgeschreven.

3: Psalm 14 en 53

Ook het psalmenboek is een verzameling waarin verschillende oudere bundels zijn opgenomen. Zo kan het dat twee keer dezelfde psalm is opgenomen.

4: Lukas 1: 1-4

Lukas heeft alles onderzocht wat ook anderen al hadden opgeschreven, en heeft toen zijn eigen weergave van het verhaal opgeschreven.

Oude Testament

Geschreven in het Hebreeuws

Je vindt in het OT de volgende boeken:

- * De thora , die boeken van Mozes
- * De historische boeken:
- * De poëtische boeken: Job t/m Hooglied
- * De profetische boeken: Jesaja t/m Maleachi

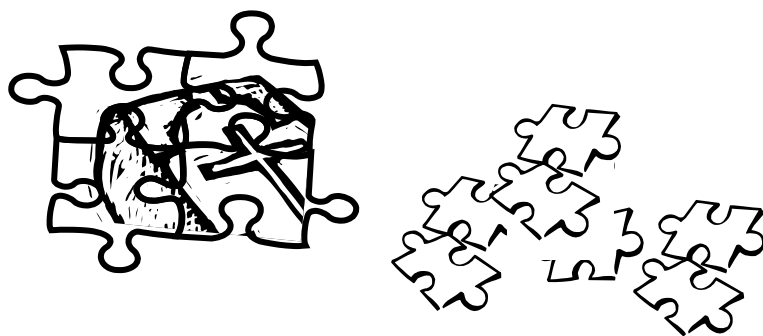
Nieuwe Testament

Geschreven in het Grieks

Je vindt in het NT de volgende boeken:

- * De evangeliën
- * Handelingen
- * De brieven
- * Openbaringen

	De bijbel is één boek want:
Genesis 1:1 en Openbaring 21:1	
Johannes 5: 39	
Johannes 20: 30	
2 Petrus 1:20-21	

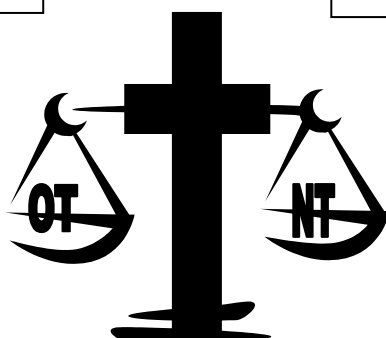
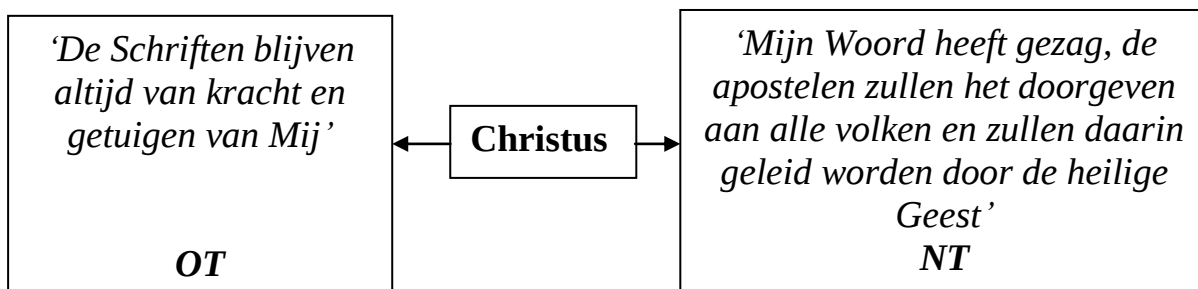
© HG puzzle 66 pieces

Hoe gaat Jezus om met het OT

	Wat zegt dit over hoe Jezus omgaat met het OT?	Wat zegt dit over het OT?
Johannes 5:39		
Lucas 24:27		
Lucas 11:51		

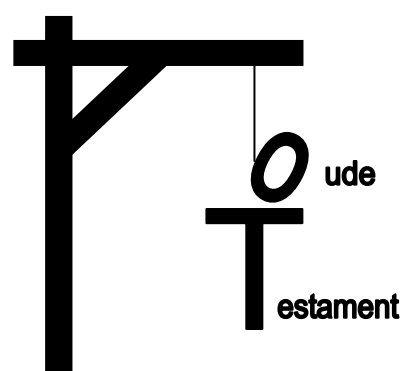
Matteus 4:1-11		

Volgende week zal de discussie gaan over de doodstraf. Zouden we die in Nederland wet in moeten voeren?
Denk na over de volgende stelling:

Op grond van teksten uit het oude testament is de doodstraf te verdedigen.

Zoek thuis ter voorbereiding de volgende teksten op:
Exodus 21:12-17, Exodus 21:24, Leviticus 20:1-16,
Leviticus 24:20, Deuteronomium 19:21,
Deuteronomium 22: 20-24.

NT

